

МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ЕКОЛОГІЇ ТА МЕДИЦИНИ

Кафедра стоматології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Дитяча терапевтична стоматологія»

для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Другий (магістерський) рівень
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Магістр
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 22 Охорона здоров'я
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 221 Стоматологія
КУРС 5

Київ 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Дитяча терапевтична стоматологія
Викладач (-і)	Ципан С. Б.
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	
Формат дисципліни	Нормативна
Обсяг дисципліни	<p>240 академічних годин, або 8 кредити ЄКТС.</p> <p>З них: 80 годин – аудиторних (10 годин лекцій та 70 годин практичних занять) та 40 годин СРС (самостійної роботи студентів).</p> <p>Тривалість практичного заняття – 3 академічні години (10 занять) у 9 семестрі та 3 академічні години (13 занять) у 10 семестрі.</p> <p>Тривалість лекції – 2 академічні години (6 годин лекцій у 9 семестрі та 4 години лекцій у 10 семестрі).</p> <p>Самостійна робота студентів – 40 години</p>
Посилання на сайт дистанційного навчання	<p>Веб конференції в різних програмах (Зум, Скайп, Миит, Джитси, Тиимс, Вайбер, Фейсбук, Циско вебекс).</p> <p>Обмін завданнями через електронну пошту, Вандрайв</p>
Консультації	<p>Веб конференції в різних програмах (Зум, Скайп, Миит, Джитси, Тиимс, Вайбер, Фейсбук, Циско вебекс).</p> <p>Обмін завданнями через електронну пошту, Вандрайв</p>
2. Анотація до курсу	
<p>Курс спрямований на формування у студентів компетенцій з діагностики, лікування та профілактики патології зубів у дітей різного віку. Включає вивчення карієсу, пульпіту, періодонтиту, некаріозних уражень твердих тканин зубів, спадкових аномалій розвитку зубів та ендодонтичних методик лікування тимчасових і постійних зубів. Особлива увага приділяється комплексному підходу до планування та проведення лікувальних втручань у дітей із урахуванням вікових особливостей..</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Підготувати студентів до самостійного планування та проведення комплексного терапевтичного лікування дітей з патологією твердих тканин зубів, пульпи та періодонту, враховуючи вікові та анатомо-фізіологічні особливості, а також формування навичок профілактики стоматологічних захворювань у дітей.</p> <p><i>Цілі курсу:</i></p> <p>Загальні цілі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування професійної компетентності в області дитячої терапевтичної стоматології. 2. Освоєння методів клінічного обстеження, діагностики та лікування карієсу, пульпіту та періодонтиту у дітей. 3. Навчання плануванню комплексного лікування дитячих пацієнтів з урахуванням фізіологічного та психологічного розвитку. <p>Конкретні цілі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розуміння етіології, патогенезу, клінічних проявів та профілактики карієсу, некаріозних уражень зубів та спадкових вад розвитку твердих тканин. 2. Освоєння методів лікування пульпіту та періодонтиту тимчасових і постійних зубів у дітей, включаючи консервативні та ендодонтичні втручання. 3. Формування навичок правильного вибору пломбувальних матеріалів та технік препарування каріозних порожнин у дітей різного віку. 	

4. Вивчення алгоритмів профілактики стоматологічних захворювань у дітей, включаючи фториди, герметизацію фісур, гігієнічне виховання.
5. Розвиток клінічного мислення для диференціальної діагностики стоматологічних патологій та планування комплексного лікування.
6. Підготовка студентів до самостійної роботи з дитячими пацієнтами в умовах стоматологічної клініки

4. Результати навчання (компетентності)

- Розпізнавати та диференціювати карієс, пульпіт, періодонтит та некаріозні ураження у дітей.
- Володіти методами лікування карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей різного віку.
- Володіти методами ендодонтичного лікування тимчасових і постійних зубів.
- Планувати профілактику уражень твердих тканин зубів у дітей.
- Приймати клінічні рішення щодо лікування спадкових та набутих аномалій розвитку зубів.
- Проводити комплексну терапію із врахуванням вікових та анатомо-фізіологічних особливостей дитини.

Інтегральна:

Здатність розв'язувати задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю "Стоматологія" у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов та вимог.

Загальні:

1. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу, синтезу; опрацювання інформації з різних джерел, основ доказової медицини.
2. Спроможність до неперервного навчання.
3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
4. Спроможність реалізовувати знання у практичній діяльності.
5. Спроможність усно і письмово спілкуватися державною мовою. Здатність спілкуватись іноземною мовою.
6. Спроможність до ефективної професійної та міжособистісної комунікації та використання інформаційно-комунікаційних технологій.
7. Здатність адаптуватись до нових умов і ситуації та спроможність автономно діяти у них.
8. Спроможність визначати та вирішувати проблеми.
9. Спроможність до роботи у команді, зокрема міждисциплінарній та інтернаціональній.
10. Дотримання деонтологічних норм у професійній діяльності.
11. Спроможність реалізувати систему знань і практичних умінь щодо забезпечення здорового способу власного життя і пацієнтів.
12. Спроможність до самооцінки власних досягнень та підвищення їх рівня.
13. Спроможність оцінювати стан навколишнього середовища, сприяти усуненню його негативних впливів на здоров'я.
14. Спроможність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.
15. Спроможність до організації правового забезпечення та менеджменту професійної діяльності.
16. Лідерство у розробці та впровадженні інновацій і їх використанні у професійній діяльності.
17. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати необхідність його сталого розвитку, верховенства права.
18. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства.

Спеціальні (фахові, предметні):

1. Спроможність збирати медичну інформацію про дитину і аналізувати клінічні дані при карієсі та його ускладненнях.
2. Спроможність інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень для диференційної діагностики карієсу і його ускладнень.
3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз карієсу і його ускладнень.
4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики стоматологічних захворювань, зокрема карієсу зубів.
5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги - визначати підходи, план, види та принципи лікування карієсу і його ускладнень у дітей.
6. Спроможність визначати раціональний режим харчування при лікуванні карієсу і його ускладнень у дітей.
7. Спроможність визначати тактику лікування дітей з карієсом і його ускладненнями та супутніми соматичними захворюваннями.
8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції, необхідні для лікування карієсу і його ускладнень у дітей..
9. Спроможність проводити лікування карієсу і його ускладнень у дітей.
10. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження серед дітей з метою визначення груп ризику розвитку карієсу.
11. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення та особливості перебігу карієсу і його ускладнень у дітей..
12. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
13. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.
14. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів уу дітей із ускладненнями карієсу та травмами зубів.
15. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.

5. Організація навчання курсу

<i>Обсяг курсу</i>		
<i>Вид заняття</i>	<i>Загальна кількість годин</i>	
Лекції	10	
Практичні (семінарські) заняття	70	
Самостійна робота	40	
<i>Ознаки курсу</i>		
Семестр 9,10	Спеціальність 221 Стоматологія	Курс (рік навчання) 5-й

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

2	Тема лекцій	Кількість годин
1	Карієс зубів у дітей. Етіологія, патогенез, класифікація. Клініка, діагностика, лікування карієсу тимчасових та постійних зубів. Некаріозні ураження: гіпоплазія, флюороз. Спадкові вади розвитку твердих тканин зубів (недосконалий амелогенез, дентиногенез, дисплазія Стентона-Капдепона).	2
2	Анатомія і фізіологія пульпи тимчасових та постійних зубів. Етіологія та патогенез пульпіту. Класифікація, клініка та діагностика.	2
3	Лікування пульпітів тимчасових зубів. Методи вибору лікування в залежності від віку та форми пульпіту.	2

4	Лікування пульпітів постійних зубів. Вітальна та девітальна ампутація пульпи. Екстирпація пульпи. Контроль ефективності лікування та вибір пломбувальних матеріалів.	2
5	Періодонтит тимчасових зубів. Клініка, діагностика, рентгенологічні особливості, лікування.	2
6	Періодонтит постійних зубів. Клініка, діагностика, лікування. Методи ендодонтичної терапії.	2
7	Особливості лікування дітей з некаріозними ураженнями зубів та спадковими аномаліями. Профілактика.	2
8	Комплексне планування терапевтичного лікування у дітей. Методи підготовки до лікування, вибір анестезії, психологічний аспект роботи з дітьми.	2
9	Сучасні методи реставрації зубів у дітей. Матеріали, технології, клінічні показання.	2
10	Помилки та ускладнення у дитячій терапевтичній стоматології. Алгоритми запобігання та усунення.	1
11	Принципи профілактики карієсу та пульпіту у дітей. Гігієнічні та харчові аспекти, використання фторидів, герметизація фісур.	1
	ВСЬОГО	10

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п\п	Тема	К-ть годин
1	Основні етапи розвитку тимчасових і постійних зубів. Вплив чинників на розвиток зубів.	4
2	Діагностика карієсу тимчасових зубів. Препарування та пломбування каріозних порожнин. Вибір пломбувальних матеріалів.	6
3	Діагностика карієсу постійних зубів. Препарування та пломбування порожнин. Планування лікування карієсу.	6
4	Некаріозні ураження зубів: гіпоплазія, флюороз. Діагностика та лікування. Курація пацієнтів.	6
5	Лікування пульпіту тимчасових зубів. Вибір методу лікування, ампутація пульпи.	6
6	Лікування пульпіту постійних зубів. Вітальна та девітальна ампутація, екстирпація. Пломбування кореневих каналів.	6
7	Періодонтит тимчасових зубів. Діагностика, рентгенологія, лікування.	6
8	Періодонтит постійних зубів. Клініка, діагностика, лікування. Практичні навички ендодонтії.	6
9	Комплексне лікування дітей із комбінацією карієсу, пульпіту та періодонтиту. Планування терапії.	6
10	Помилки та ускладнення під час терапевтичного лікування. Симуляційні вправи на моделях та пацієнтах.	6
11	Принципи профілактики стоматологічних захворювань у дітей. Проведення гігієнічного навчання та герметизації фісур.	6
12	Розбір клінічних випадків. Інтеграція знань у практичній роботі.	6
	ВСЬОГО	70

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Загальні принципи комплексного лікування

1. Що таке комплексне лікування зубів у дітей?
2. Які основні цілі комплексної терапії при поєднаних стоматологічних захворюваннях?
3. Які вікові особливості дитячого організму необхідно враховувати при плануванні лікування?
4. Який алгоритм клінічного обстеження дитини перед початком комплексного лікування?
5. Які методи діагностики застосовуються для оцінки стану твердих тканин зубів, пульпи та періодонту?

2. Діагностика і диференціальна діагностика

6. Як відрізнити карієс тимчасових зубів від постійних?
7. Які клінічні ознаки гострого та хронічного пульпіту у дітей?
8. Які симптоми періодонтиту тимчасових та постійних зубів?
9. Які рентгенологічні методи застосовуються для діагностики періодонтиту та ускладненого пульпіту?
10. Які ознаки ускладнень карієсу (пульпіт, періодонтит) можна виявити без рентгенології?

3. Планування лікування

11. Які фактори впливають на вибір методу лікування (вік дитини, стадія розвитку зубів, психологічний статус)?
12. Які принципи черговості лікування при поєднаних ураженнях карієсу, пульпіту та періодонтиту?
13. Коли доцільно проводити консервативне лікування, а коли – ендодонтичне?
14. Як визначити, які зуби підлягають збереженню, а які – видаленню?
15. Як планується використання анестезії та психологічна підготовка дитини до лікування?

4. Терапевтичні методи

16. Які методи препарування та пломбування каріозних порожнин застосовуються у комплексному лікуванні?
17. Які показання до вітальної та девітальної ампутації пульпи?
18. Які методи лікування періодонтиту тимчасових зубів вважаються ефективними?
19. Які матеріали та техніки застосовуються для пломбування кореневих каналів у дітей?
20. Як оцінюється ефективність проведеного лікування та прогноз для кожного зуба?

5. Профілактика та реабілітація

21. Які профілактичні заходи застосовуються після лікування карієсу, пульпіту та періодонтиту?
22. Як проводиться контроль стану зубів після завершення терапії?
23. Які рекомендації даються батькам щодо харчування, гігієни та відвідування стоматолога?
24. Як інтегрувати фториди, герметизацію фісур та інші профілактичні заходи у комплексну терапію?

6. Клінічні випадки

25. Як планувати лікування у дітей з множинними ураженнями зубів (комбінація карієсу, пульпіту та періодонтиту)?
26. Які алгоритми прийняття рішень при ускладненнях після попередніх стоматологічних втручань?
27. Які принципи об'єднання консервативного та хірургічного лікування для одного пацієнта?

6. Система оцінювання курсу	
Загальна система	Поточний контроль здійснюється на основі контролю теоретичних знань, навичок і вмінь на практичних заняттях. Самостійна робота студента оцінюється

оцінюван
ня курсу

на практичних заняттях і є складовою підсумкової оцінки студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу.

Формами поточного контролю є:

- а) тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді, з визначенням правильної послідовності дій, з визначенням відповідності, з визначенням певної ділянки на фотографії чи схемі («розпізнавання»);
- б) індивідуальне усне опитування, співбесіда;
- в) розв'язання типових ситуаційних задач;
- г) ідентифікація збудників і переносників збудників паразитарних хвороб на фотографіях, макро- і мікропрепаратах;
- д) контроль практичних навичок;
- е) розв'язання типових задач з генетики і медичної генетики.

Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.

Підсумковий контроль успішності навчання проводиться у вигляді екзамену (диф.заліку, заліку) (письмово, усно).

Для дисциплін, формою підсумкового контролю яких є залік:

Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за чотирибальною (традиційною) шкалою оцінювання. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені програмою дисципліни. Студент повинен отримати оцінку з кожної теми (на кожному занятті з практичної підготовки). Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали. Підсумкова оцінка за поточну навчальну діяльність визнається як середнє арифметичне (сума оцінок за кожне заняття ділиться на кількість занять у семестрі) та переводиться у бали за

Таблицею 1.

Таблиця 1. Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальн а шкала	200- бальна шкала	4-бальн а шкала	200- бальна шкала	4-бальн а шкала	200- бальна шкала	4-бальн а шкала	200- бальна шкала
5	200	4,47	179	3,94	158	3,42	137
4,97	199	4,45	178	3,92	157	3,4	136
4,95	198	4,42	177	3,89	156	3,37	135
4,92	197	4,4	176	3,87	155	3,35	134
4,9	196	4,37	175	3,84	154	3,32	133
4,87	195	4,35	174	3,82	153	3,3	132
4,85	194	4,32	173	3,79	152	3,27	131
4,82	193	4,3	172	3,77	151	3,25	130
4,8	192	4,27	171	3,74	150	3,22	129
4,77	191	4,24	170	3,72	149	3,2	128
4,75	190	4,22	169	3,7	148	3,17	127
4,72	189	4,19	168	3,67	147	3,15	126
4,7	188	4,17	167	3,65	146	3,12	125
4,67	187	4,14	166	3,62	145	3,1	124
4,65	186	4,12	165	3,6	144	3,07	123
4,62	185	4,09	164	3,57	143	3,05	122
4,6	184	4,07	163	3,55	142	3,02	121
4,57	183	4,04	162	3,52	141	3	120
4,55	182	4,02	161	3,5	140	Менше 3	Недос-г атньо
4,52	181	3,99	160	3,47	139		
4,5	180	3,97	159	3,45	138		

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до ПК становить 120 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до екзамену становить 72 бали. Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми.

Оцінювання самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового модульного контролю.

Таблиця 2. Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються іспитом (диференційованим заліком))

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	4,45	107	3,91	94	3,37	81
4,95	119	4,41	106	3,87	93	3,33	80
4,91	118	4,37	105	3,83	92	3,29	79
4,87	117	4,33	104	3,79	91	3,25	78
4,83	116	4,29	103	3,74	90	3,2	77
4,79	115	4,25	102	3,7	89	3,16	76
4,75	114	4,2	101	3,66	88	3,12	75
4,7	113	4,16	100	3,62	87	3,08	74
4,66	112	4,12	99	3,58	86	3,04	73
4,62	111	4,08	98	3,54	85	3	72
4,58	110	4,04	97	3,49	84	Менше 3	Недост атньо
4,54	109	3,99	96	3,45	83		
4,5	108	3,95	95	3,41	82		

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент під час підсумкового контролю засвоєння студентом знань, становить 80 балів.

Таблиця 3. Шкала оцінювання диференційованого (іспиту) заліку:

Національна шкала	Бальна шкала
«5»	70-80
«4»	60-69
«3»	50-59

Оцінювання підсумкового контролю вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 60% від максимальної суми балів (для 200-бальної шкали – не менше 50 балів).

Кінцева кількість балів, яку студент набрав з дисципліни визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність (Таблиця 2) та за підсумковий контроль (диференційований залік, іспит) (Таблиця 3).

Вимоги до письмової роботи

Підсумкова письмова робота виконується у формі контрольної роботи.

Практичні заняття	Модуль 1		
Аудиторна робота			
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
T1-4	сума	T5-8....	
Контрольна робота – 20		Контрольна робота – 20	
Тест – 10		Тест – 10	
Робота на парах – 5		Робота на парах – 5	
Реферат – 15		Реферат – 15	
	50		
Умови допуску до підсумкового контролю	Семестровий контроль передбачений у формі заліку. Передбачає підсумкову оцінку у 200-бальній шкалі як сума оцінок за поточний контроль знань (усне опитування, письмове опитування, тести, перевірка ідентифікації мікропрепаратів, рефератів), результатів складання 2-х змістових модулів.		
7. Політика курсу			
<p>Організація навчального процесу здійснюється із застосуванням Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) оцінювання успішності студентів. Зараховуються бали, набрані при поточному опитуванні, самостійній роботі та бали підсумкового контролю. При цьому обов'язково враховується присутність студента на заняттях та його активність під час практичних робіт.</p> <p>Недопустимо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача); - списування та плагіат; - несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу. 			
8. Рекомендована література			
<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pinkham J.R., Casamassimo P.S., Fields H.W., McTigue D.J., Nowak A. <i>Pediatric Dentistry: Infancy through Adolescence</i>. 6th Edition. Elsevier, 2019. 2. McDonald R.E., Avery D.R., Dean J.A. <i>Dentistry for the Child and Adolescent</i>. 11th Edition. Elsevier, 2021. 3. Fuks A.B., <i>Handbook of Pediatric Dentistry</i>. 5th Edition. Mosby, 2020. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Титаренко А.Г., <i>Дитяча терапевтична стоматологія</i>. Київ, 2022. 2. Поляков В.М., <i>Стоматологія для дітей</i>. Харків, 2021. 3. Ендодонтія у дітей: методичні рекомендації для студентів стоматологів, 2020. 4. Журнали: <i>International Journal of Paediatric Dentistry, Pediatric Dentistry</i>. 			